

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ STATÜ ALGILARININ BELİRLENMESİ**DETERMINING TEACHERS' PROFESSIONAL STATUS PERCEPTIONS**Tülin GÜNEL¹, Serap ALPARSLAN², Bedriye ERDOĞAN³, Ömer Faruk ERDOĞAN⁴**Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri****Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

28.01.2023

Kabul Tarihi

19.02.2023

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, meslek, statü

Özet

Öğretmen yetiştirme programının içerik ve programının geniş ve derinlemesine bilgi birikimine sahip olması önemlidir. İçerik bilgisine ek olarak, programlar, öğretmenlerin sınıf uygulamaları ve profesyonellik hakkında yeterli bir anlayışa sahip olmasını sağlamalıdır. Öğretmen yetiştirme sürecinde, ders içeriklerinin belirlenmesinde, öğrenme-öğretme ortamlarının tasarlanmasında, fakülte-okul iş birliğinde ve öğretmen yetiştirme programlarının düzenlenmesinde öğretmen 3 becerileri yol gösterici olmaktadır. Ancak bazı araştırmalar, öğretmen yetiştirme programlarının öğretmenlere bu becerileri geliştirmede sorunlar yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu problemler genellikle sistemlerdeki teorik ve pratik denge ve eylemsizlik nedeniyle zorlu olarak görülür. Çalışmada 171 öğretmen üzerinde yapılan Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre 25-35 yaş aralığındaki katılımcıların puanları daha yüksektir. Öğretmenlerin mesleki statü algılarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre evli katılımcıların puanları daha yüksektir. Öğretmenlerin mesleki statü algılarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre lisans mezunu katılımcıların puanları daha yüksektir. Öğretmenlerin mesleki statü algılarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olanların puanları daha yüksektir..

Article Info**Received**

28.01.2023

Accepted

19.02.2023

Keywords

teacher, profession, status

Abstract

It is important that the content and program of the teacher training program have extensive and in-depth knowledge. In addition to content knowledge, programs should ensure that teachers have an adequate understanding of classroom practices and professionalism. In the teacher training process, teacher skills are guiding in the determination of course contents, designing learning-teaching environments, faculty-school cooperation and organizing teacher training programs. However, some studies reveal that teacher training programs have problems in developing these skills for teachers. These problems are often seen as challenging because of the theoretical and practical equilibrium and inertia in systems. According to the results of the analysis conducted on 171 teachers in the study, it was determined that the perceptions of teachers' professional status showed a statistically significant difference in terms of age. Compared to the average scores, the scores of the participants in the 25-35 age range are higher. It was determined that the perceptions of teachers' professional status showed a statistically significant difference in terms of marital status. Compared to the average scores, married

¹ Fuat Köprülü İlkokulu, İstanbul, e-mail: guneltulin@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-1280-5100 (Sorumlu Yazar / Corresponding Author)² Fuat Köprülü İlkokulu, İstanbul, e-mail: serap533481@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6111-961X³ Adil Erdem Bayazıt Ortaokulu, İstanbul, e-mail: bedriye190988@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1508-8538⁴ Fuat Köprülü İlkokulu, İstanbul, e-mail: o.f.erdogan@outlook.com, ORCID: 0000-0003-2095-8825

participants have higher scores. It was determined that the perceptions of teachers' professional status showed a statistically significant difference in terms of educational status. According to the average scores, the scores of the undergraduate graduates are higher. It was determined that the perceptions of teachers' professional status showed a statistically significant difference in terms of professional seniority. According to the average scores, the scores of those who have a professional seniority of 6-10 years are higher.

1. GİRİŞ

Profesyonel bir öğretmende bulunması beklenen bu nitelikler incelendiğinde, öğretmen performansının mesleki bilgi, mesleki gelişim, mesleki moral, akran iş birliği ve mesleki özerklik gibi önemli faktörlerin bir bileşimi olduğu anlaşılmaktadır. Literatürde öğretmen mesleki statülerini öne çıkaran araştırmalara rastlamak mümkündür. Örneğin, Harris-Van Keuren ve Silova (2015), tüm öğretmenlerin yeterli ücret alması, mesleki gelişim alması ve öğretmenlerin performansı ile ilgili konularda karar verme sürecine dahil olması gerektiğini vurgulamıştır.

Öğretmen profesyonelliği, öğretmenler ve yaptıkları işlerle ilgili birçok durumu iyileştirebilir. Nitekim öğretmen mesleki statüleri mesleki gelişim, meslektaşlarla işbirliği, mesleki etik davranış ve otoriteyi (bağımsızlık) içeren öğretmen “öğretmenlerin statüsünün, yeterliliğinin ve çalışma koşullarının artmasının bir işlevi” olduğu belirtilmektedir. Öğretmen performansının çeşitli değişkenlerini bir arada inceleyen araştırmalar, meslektaşlarla ilişkilerin güçlü olduğu ve öğretmen mesleki statülerini desteklediği sistemlerde öğretmenlerin iş doyumlarının ve yeterlik algılarının daha yüksek olduğunu ve yaptıkları işin değerini toplum nezdinde daha yüksek algıladıklarını ortaya koymuştur.

Bir mesleğin toplum tarafından tanınma ve tanınma derecesi olan statü, öğretmenlerin toplumdaki statüsünü ve konumunu, çalışma koşullarını, maaşlarını ve diğer meslek mensuplarına göre durumlarını ifade eden 7 kavramdan oluşmaktadır. Mesleğin statüsünü ve prestijini artırma çabaları, profesyonellik olarak nitelendirilmekte ve profesyonelliğin, bir projeyi üstlenenlerin, mesleğin konumunun, prestijinin ve ödüllерinin diğer insanların gözünde nasıl görüldüğüne ilişkin görüşlerini benimseyebileceği savunulmaktadır. Öğretmenlerin mesleki kimliğinin bir parçası olan mesleki özerklik, mesleğin statüsünü olumlu yönde etkileyen bir diğer faktördür. Terfi, çalışan becerileri ve çalışan gelişimi gibi faktörlerin yanı sıra iş doyumunu artırıcı etkisi de olabilmektedir. Genel olarak iş doyumunu, işin özellikleri açısından bireyin değer ve beklentilerinin ne ölçüde

karşılandığı ve çalışanın bu doyumunu ne ölçüde algıladığıdır. İş doyumunda işle ilgili ölçütlerin önemli belirleyicilerinden biri de kişisel özelliklerdir. Öğretmen iş doyum düzeyleri; Daha bağımsız çalışabilmeleri, yaptıkları işin daha çok fark edilmesi ve takdir edilmesi, okulda alınan kararların uygulamada daha çok ifade edilmesi gibi alanlarda yapılacak iyileştirmelerle daha da yükselebilecekleri savunulmuştur.

1.1. Mesleki Statü

Öğretmen profesyonelizminin temel özelliklerinden biri olan özerklik, bir mesleğin tanımlayıcı özelliklerinden biri olarak kabul edilir. Özerklik, öğretmenlere hedeflerine ulaşmak için bireysel kararlar vermede ve çalışmalarını çevreleyen koşulları kontrol etmede bir miktar etki sağlar (Whitty, 2006).

Forsyth ve Danisiewicz (1985), çalışan görevlerinin önemli, spesifik ve karmaşık olduğu ve bu nedenle çalışanların dış baskıdan bağımsız olarak bağımsız kararlar alma yeteneğine sahip olması gerektiği argümanını desteklemektedir. Özerklik, örgütsel kontrolün bir işlevidir (Johnson, 1992). Ancak özerklik, öğretmenler için baskıya karşı bir direniş biçimi olmanın yanı sıra kişisel ve profesyonel olarak yetkilendirilmeleri anlamına da gelmektedir (Friedman, 1999).

Öğretmenlerin sendikalaşmasının temel amaçlarından ve çekiciliklerinden birinin mesleki özerklik sağlamak olduğu tartışılmaktadır (Bull, 1988). Öyle ki araştırmalar, son grevlerin okulların özerkliğini artırdığını ve eş zamanlı olarak öğretmenlerin mesleki özerkliğini genişlettiğini gösteriyor (Burns ve Köster, 2016).

Hall'un (1968) girişimcilik ve profesyonellik çalışmasında, girişimcilik becerileri iki düzeyde incelenmiştir: bireysel ve örgütsel düzeydir. Bireysel düzeyde; Profesyonelliğin birincil referans noktası olarak kullanılması, topluma hizmet etme inancı, öz disipline inanç, sahaya çağrı ve karar vermede özerklik önemli olarak belirlenmiştir.

Öğretmenlerin karar verme ve muhakeme için gerekli pedagojik becerilere sahip olması gerekir çünkü görev, örneğin öğrencinin çeşitliliğini dikkate alarak bir dersin nasıl tasarlanacağına veya bir şeyin nasıl yapılacağına karar vermeyi içerir. Öğretmenler, alana özgü öğretme ve öğrenme becerilerine sahip uzmanlar olarak görülüyorsa, o zaman öğretmenlerin yargıda bulunmak ve kararlar almak için mesleki becerilerini kullanmaları gerekir.

Daha spesifik olarak, statü, bir kişinin pozisyon ve meslek açısından organizasyon veya toplumdaki rütbesi veya statüsüdür. Sosyolog Weber, statü kavramını sosyal sınıflandırma sistemlerini anlamanın bir yolu olarak kullandı (Gerth ve Wright Mills, 1991).

"Statü gruplarını", yaşamda farklı saygı ve yaşam tarzı ilgilerine sahip insan grupları olarak tanımladı. Daha yakın zamanlarda, sosyolojik perspektiflerdeki postyapısalcı kültürel teorisyenler, statü farklılaşmasının nasıl yapıldığına odaklandılar ve insanların bilginin doğası ve kalitesi veya "kültürel sermaye" tarafından yargılandığı fikrini önerdiler. Bireylerin toplumda nasıl konumlandırıldığı ile ilgilidir (Bourdieu, 1986).

1.2. Araştırmanın Önemi

Kaliteli eğitim için profesyonel öğretmenler çok önemlidir. Öğretmenlerde profesyonellik; mesleki beceriler, mesleki gelişim, mesleki moral, akran iş birliği ve mesleki özerklikten oluşur. Bu 10 unsurun geliştirilmesi, her öğretmenin güçlü bir mesleki kimlik geliştirmesine yardımcı olur. İlgili literatürde özellikle mesleki bilgi ve mesleki gelişim faktörlerinin öğretmenlerin mesleki bilgilerinde önemli rol oynadığı tespit edilmiştir. Bu, öğretmenlik mesleğinde hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarının değerini yansıtmaktadır. Çünkü öğretmen profesyonelizmi, hizmet öncesi eğitim programlarında mesleki bilgi geliştirilerek, hizmet içi eğitim programlarında ise mesleki gelişim etkinlikleri sağlanarak desteklenebilir. Muhtemelen öğretmen eğitimi programları tarafından oluşturulan öğretmen performansının bir başka boyutu da mesleki moraldir. Meslek etiği ilkelerinin öğretilmesi uygulaması, öğretmenlerin mesleki gelişimine üst düzeyde katkı sağlayacağından, bu öğretmen etiği uygulamalarının programlarda formüle edilmesi, öğretmenlerin uygulama bilgisinde önemli görülmektedir. Profesyonelliğin akademik mükemmellik dışında oynadığı önemli role rağmen, öğretmen eğitimi programlarında evrensel olarak tanınan bir profesyonellik eksikliği vardır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı öğretmenlerin mesleki statü algılarının demografik özelliklerine göre tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda okul yöneticileriyle anket uygulaması yapılmıştır.

1.4. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi: öğretmenlerin mesleki statü algıları demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterir mi? şeklindedir.

1.5. Alt Problemler

1. Öğretmenlerin mesleki statü algıları yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Öğretmenlerin mesleki statü algıları cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Öğretmenlerin mesleki statü algıları medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Öğretmenlerin mesleki statü algıları eğitim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Öğretmenlerin mesleki statü algıları okuldaki görev süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Öğretmenlerin mesleki statü algıları meslekteki görev süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Çalışma betimsel yöntemle gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin mesleki statü algıları demografik özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yönetime göre araştırılan bir olay, kişi veya nesnenin bağlamı ve doğası anlatılmaya çalışılır (Karasar, 2014).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 - 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Pendik ilçesindeki öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 171 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek	f	%
	f	f	f	%
	102	69	171	100

Tablo 1’e göre kadın katılımcı sayısı 102, erkek katılımcı sayısı 69 olmak üzere toplam katılımcı sayısının 171 olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğretmenlik Mesleği Statüsü Algı Ölçeği: ÖMSAÖ’nün kapsam ve görünüş geçerliğine ilişkin kanıtlar elde etmek için üçü Eğitim Programları ve Öğretim ikisi ise Eğitim

Yönetimi alanından olmak üzere toplam beş uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Bu kapsamda görüşüne başvurulmuş uzmanlardan, ölçme aracı için oluşturulan madde havuzunda yer alan maddelerin kuramsal yapı ve bağlamsal özellikler dikkate alınarak değerlendirilmeleri istenmiştir. Uzmanların görüşleri doğrultusunda, 15 maddelik formdan 3 maddenin çıkarılmasına karar verilmiştir. Ayrıca uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda, bazı maddelerin ifade ediliş biçimlerinde değişiklikler yapılmıştır. Bu işlemlerin ardından oluşan 12 maddelik formda yer alan maddelerin anlaşılabilirliği ve ölçeğin uygulama süresine ilişkin geri bildirim almak için, 40 öğretmenden (21 kadın ve 19 erkek) oluşan bir gruba ön uygulama yapılmıştır.

Ön uygulamaya katılarak ölçme aracını dolduran öğretmenlerle ölçme aracındaki maddelere ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu görüşmelerde öğretmenlerin ölçme aracında yer alan maddelerin anlaşılabilirliğine ve ifade biçimlerine ilişkin görüşleri alınmıştır. Ayrıca öğretmenlere ölçme aracında yer alan yönergenin yeterliğine ve anlaşılabilirliğine ilişkin düşünceleri sorulmuştur. Ölçme aracına ilişkin öğretmenlerden alınan görüşlerin olumlu olduğu görüldüğünden ölçme aracında yer alan maddelere ve yönergeye ilişkin herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir. Bu işlemlerden sonra ÖMSAÖ için oluşturulan taslak form, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için kullanıma hazır hale gelmiştir. ÖMSAÖ'nün taslak formunda yer alan maddeler Tamamen Katılıyorum (5), Çoğunlukla Katılıyorum (4), Orta Düzeyde Katılıyorum (3), Az Katılıyorum (2) ve Hiç Katılmıyorum (1) şeklinde beşli Likert tipinde derecelendirilmiştir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Oluşturulan anketler Google form üzerinden katılımcılara uygulanmıştır.

2.5. Veri Analizi

SPSS 26.00 programıyla yapılan analizlerde değişken sayısına göre T-testi ve Anova testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Mesleki Statü Algılarının Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
Mesleki statü algısı	25-35	78	2,5160	,84356	5,296	,006
	36-45	66	2,3371	,86324		
	46-60	27	1,9259	,55534		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p>0,05$). Ortalama puanlara göre 25-35 yaş aralığındaki katılımcıların puanları daha yüksektir.

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Statü Algılarının Cinsiyet Açısından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki statü algısı	Kadın	102	2,4706	,82626	2,253	,738
	Erkek	69	2,1812	,82123		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının medeni duruma göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Mesleki Statü Algılarının Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki statü algısı	Evli	120	2,3687	,76488	,359	,001
	Bekar	51	2,3186	,98541		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortalama puanlara göre evli katılımcıların puanları daha yüksektir.

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının eğitim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Mesleki Statü Algılarının Eğitim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Eğitim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki statü algısı	Lisans	123	2,4654	,84648	2,861	,023
	Yüksek Lisans	48	2,0677	,73491		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortalama puanlara göre lisans mezunu katılımcıların puanları daha yüksektir.

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Mesleki Statü Algılarının Okulda Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Mesleki statü algısı	1-5 yıl	89	2,4419	,91239	,736	,532
	6-10 yıl	45	2,2889	,68525		
	11-20 yıl	25	2,2300	,81019		
	21 yıl ve üzeri	12	2,2014	,80046		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının meslekte görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Mesleki Statü Algılarının Meslekte Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Meslekteki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Mesleki statü algısı	1-5 yıl	30	2,1667	,80408	10,879	,000
	6-10 yıl	57	2,7895	,77410		
	11-20 yıl	60	2,2458	,83255		
	21 yıl ve üzeri	24	1,8229	,49898		

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). Ortalama puanlara göre 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olanların puanları daha yüksektir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Özerklik, proje verimliliği için dikkate alınması gereken değerli bir süreç değişkenidir. Bu doğrultuda eğitime ilişkin mevzuatta öğretmenlerin profesyonelliğini desteklemek amacıyla; öğretmenlerin ifade özgürlüğü, karar verme gücü ve uygulama alanları genişletilmeli ve güçlendirilmelidir. Öğretmen İstihdam Yasası'nın bu şekilde oluşturulması, öğretmenlik mesleğinin daha profesyonel hale gelmesine ve öğretmenlerin profesyonelliklerinin güçlenmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca, öğretmen profesyonelizmini desteklemek için öğretmenler için profesyonellik standartları oluşturulabilir.

Öğretmenlerin profesyonelliklerini desteklemeye ve güçlendirmeye yönelik politika ve programların öneminden bahsedilmesine rağmen, öğretmenler de bu dönemde profesyonelliklerini artırmakla ilgilenmelidir. Bu sayede onları destekleyen, motivasyonlarını ve bilgilerini artıran araştırmalar yapmak önemlidir. Böylece, anket sonuçları ışığında profesyonel bir öğretmen (mesleki becerilere sahip, mesleki gelişimini sürdüren, meslektaşlarıyla iş birliği yapan, meslek etiği ve özerkliğine uygun hareket eden) ve öğretmenlerin mesleki becerilerini güçlendiren politika çeşitliliği öğretmenin mesleki düzeyini artıracaktır.

Öğretmenlerin mesleki bilgilerinin sürekli değişmesi ve gelişmesi gerektiği düşünüldüğünde, bu değişim ve gelişmelerle birlikte mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, kıdemli öğretmenlere göre bu mevcut bilgilere yönelik algılarının daha yüksek olması beklenmektedir. Araştırmada bu beklenti doğrultusunda sonuçların olmaması, çalışanların dinamik bilgilerinin tercih edilen kategoride düzenlenemediğini göstermektedir. Bu süreçte en büyük görevin öğretmen yetiştirme programı olduğu düşünüldüğünde, öğretmenlere mesleki becerilerin kazandırılması açısından programda eksiklikler olduğu görülmektedir. Tutarlı mesleki gelişim, öğretmen profesyonelliği ve meslekte profesyonellik için kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, öğretmen yetiştirme programlarında sürekli gelişen mesleki bilgi tabanının güncellenmesi önerilmektedir.

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki statü algılarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre 25-35

yaş aralığındaki katılımcıların puanları daha yüksektir. Öğretmenlerin mesleki statü algılarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Telef (2011) yapmış olduğu araştırma sonucunda öğretmenlerin mesleki statü algılarının yaşa göre anlamlı yönde farklılaştığını tespit etmiştir. Bu sonuç çalışmamızla örtüşmektedir.

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre evli katılımcıların puanları daha yüksektir.

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre lisans mezunu katılımcıların puanları daha yüksektir. Öğretmenlerin mesleki statü algılarının okulda görev yapılan süre bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bayhan (2011) yapmış olduğu araştırmasında mesleki statü algısıyla eğitim durumu arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Çalışma sonucu bizim sonucumuzla örtüşmemektedir.

Öğretmenlerin mesleki statü algılarının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olanların puanları daha yüksektir.

4.1. Öneriler

Öğretmenlerin mesleki statülerini güçlendirmeye yönelik değişkenleri inceleyen deneysel ve nitel araştırmalar yapılabilir. Öğretmen eğitimi programlarında mesleki statülerini güçlendirmeye yönelik farklı uygulamalar gerçekleştirilerek buna yönelik boylamsal araştırmalar yapılabilir

Çalışma İstanbul harici birden fazla ilde yapılırsa daha geniş sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

Bayhan, G. (2011). *Öğretmenlerin profesyonelliğinin incelenmesi*. (doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Bourdieu, P. (1986). *Distinction: a social critique of the judgement of taste*. London: Routledge and Kegan Paul

Bull, B. L. (1988). The nature of teacher autonomy. *ERIC*, ED303853, 1-61.

Burns, T. and Köster, F. (Eds.). (2016). *Governing education in a complex world. Educational research and innovation*, OECD Publishing, Paris.

Forsyth, P. B., and Danisiewicz, T. J. (1985). Toward a theory of professionalization. *Work and Occupations*, 12(1), 59-76.

- Friedman, I. A. (1999). Teacher-perceived work autonomy: The concept and its measurement. *Educational and Psychological Measurement*, 59(1), 58-76.
- Gerth, H. H., and Wright Mills, C. (Eds). (1991). *From Max Weber: Essays in sociology*. London: Routledge.
- Hall, R.H. (1968) Professionalization and bureaucratization. *American Sociological Review*, 33(1), 92-104.
- Harris-Van Keuren, C., and Silova, I. (2015). *Implementing EFA Strategy No. 9: The evolution of the status of the teaching profession (2000-2015) and the impact on the quality of education in developing countries: three case studies*. Background Paper for the Global Monitoring Report 2015, UNESCO.
- Johnson, W. B. (1992). Free African-American women in Savannah, 1800-1860: Affluence and autonomy amid adversity. *The Georgia Historical Quarterly*, 76(2), 260-283.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları
- Telef, B. B. (2011). The study of teachers' self-efficacy, job satisfaction, life satisfaction and burnout. *Elementary Education Online*, 10(1), 91-108.
- Whitty, G. (2006). Teacher professionalism in new times. *Journal of In-Service Education*. 26(2), 281-295.